

Svend Åge Ellefsen og »privat-insjativið«

So sleppa teir sær undan ábyrgd

Soleiðis kallast grein, sum stjórin og løgtingsmaðurin Svend Åge Ellefsen skrivur í Dagblaðnum tann 11/7 1984.

Hann víðger samgonguflokkinn, Sambandsflokkinn og so Javnaðarflokkinn, og góð evnir hevur Svend Åge til hetta. Meg minnst ein annan, haldi hann var sambandsmaður, sum visti somu evni, og sanniliga gjørdist hann løgmaður Føroya. Hvør veit, kanska stílar Svend Åge eftir ti sama, so blívur tað í hvussu so er í familjuni.

Svend Åge sigur í grein síni, at javnaðarflokkurin hevur nú yvirtikið leiklut sambandsflokksins, hvønn leiklut, visir hann ikki beinleiðis til, men vil vera við, at tað er bert fólkaflokkurin, sum torir at standa við gjørdar gerðir. Hetta er í hvussu er nakað nýtt, og takk skal hann hava fyrri tað, um veruleikin er tann, at fólkaflokkurin er so nógv broyttur.

Viðvíkjandi sjónleikaraevnum, so skuldi tað liggið væl fyrri hjá Svend Åge, ti slík evnir arvast. Eftir minni hugsan hevur javnaðarflokkurin

verið alt ov lagaligur í andstöðu. Ferð eftir ferð er flokkurin komin fólkaflokkinum til hjálpar. Týrla, Gullfinnur, Reynsatindur og Giljanen eru mál, sum eru stuðlað av umboðum okkara í figgjarnevndini, sostatt slepst ikki undan ábyrgdini.

Vit hava verið við at skuldbinda til vinnulig tiltøk. At stuðla vinnulig tiltøk er politikkur okkara; tað er eisini politikkur okkara, at tað almenna skal hava innlit og ávirkan í mun til stuðulin — her er munurin.

Hjá Svend Åga og fólkaflokkinum er tað óðrvisi, tað er í lagi at fáa stuðul, men tað skal vera tað privata, tað við max. 10%, sum skal ráða. Tað almenna skal gjalda, men tað privata skal valda, og sjálvandi skulu teir sokallaðu vinnulivsmenn hava frikort, teir seta til sjálvandi.

Viðvíkjandi fyrstu akt av hesum sjónleiki gloymir Svend Åge tann partin av sjónleikinum, sum Dagblaðið og fólkaflokkurin spælir og spældi.

Tú nevnið Jatnaklett, tað er nátturligt; hvat við øllum hinum, sum nærm-

ast við persónsjagstran vórðu úthøgd í blaðitínum.

Eg havi einki sæð í Dagblaðnum um nevnda Jatnaklett, men kanska ti at har er skeggið ov nær hokuni, og um alt er í lagi. »sum eg faktiskt ikki ivist í, at tað er«, so er jú einki at vera harmur um.

At fólkaflokkurin betur enn nakar hevur dugað at fingið burtúr, tað sigur tú sjálvur, og náði hann sum finnst at, avgerðir tykkara eru friðhalgaðar.

Fólkaflokkurin bjargaði Norrónu, siglingin á privatum hondum, nú kunnu sosialistar síta, vit loystu málið.

Hesar yvirskriftir vóru risahogar at siggja í Dagblaðnum, men einki orð um sprittrutuna Korsør — Kiel. — Hvat kostaði hon. Bussur og ferga við morgunmati fyrri í krónu, tað bjóast ikki feringum — teir skulu gjalda.

Hvør betalti ævintýrið, eg havi einki lisið um hetta í Dagblaðnum — hvussu nógv var millið fóru úr landskassanum?

Sum ikki einaferð tað privata fyrirkassemið, har er tagn, og so nú dansiferð við Norrónu til Danmark-

ar, stuðlað av Føroya Fiskasølu og sprittfelagnum Katstrup.

Ein løgin samanblanding, vilja vit halda, men er hon kortini so løgin? Vit stuðla, sigur Birgir Danielsen, ti hetta skuldi vera ein føroysk vika. Hvat siga nú allir teir meira atfinningsarsomu, so sum Ivan Johannesen, figgjarnvendarformaður ella Agnar, løgtingsskrivari, um sigling okkara, ta friu, stuðlað av Katstrup.

Hvussu nógvur pengar letur Fiskasølan til praktiskar fiskiroyndir. Her, sum allan vegin igjøgnum, skal skattgjaldarin, hann við ongum avskrivningum, gjalda.

Demmus Hentze, kendur fólkafloksmaður, segði, at hann stóð undir oklar í uppruddingarárbeiði aftaná sambandið.

Hvussu verður nú, ábyrgdini slepst ikki undan, men uppruddingarnar verða stórar.

Eitt eru tó Svend Åge og eg samdir um, fólkaflokkurin hevur dugað væl.

Sverre Midjord

Hatta er tín egni politikkur, Jógvan

Tú ein lítlan — eg ein stóran

Í Dagblaðnum seinasta friggjadag er Jógvan við Keldu sera misnøgður við setanina av umsjónarmanni við Klaksvíkar Sjúkrahús. Jógvan sigur hesa setan vera politiska. Tann sum var best kvaliferaður og fyrst innstillaður av sjúkrahússtýrinum, fekk ikki starvið. Og orsøkin er tann, at viðkomandi er kendur sum javnaðarmaður. Í staðin hevur landsstýrið sett ein minni kvalifiseraðan, ti her var fólkafloksbakgrundin í ordan. Hetta er ikki engang illgitan frá illgrunasomum andstöðumennum, men hetta fáa vit vita frá einum av oddamönnum í sjálvum fólkaflokkinum.

Men her skal verða loyvt í øllum vinsemi at minna Jógvan á, at júst henda setan er eitt úrslit av teirri linju í fólkaflokk-

inum, har júst hann sjálvur er ein tann fremsti stuðulin. Tá rektarasetanin í Eysturoynni var fyrri, var stóðan nakað tann sama sum her, at ein ikki-fólkafloksmaður var fyrst innstillaður til starvið. Tá legði Óli B í vaðið at forpurra hesum, tí »tað kundi tá ikki vera uppgevan hjá eini borgarligari samgongu at seta sosialistar í almenn stovr«. Óli fekk sín vilja ta ferðina, og satt at siga er hetta eisini fult út í samsvar við tann politikk, sum ÓB stendur fyrri.

Tí er setanin av nevnda umsjónarmannieisini fullkomiliga í andanum hjá ÓB. Og Jógvan við Keldu er ein av teimum fáu oddamönnum í fólkaflokkinum, sum alment hevur givið til kennar, at hann er Ólasi maður og tekur undir við at kalla øllum

hansara sjónarmiðum.

Tað er heldur ikki ringt at gita sær, hvør man hava hálað í træðrinar í hesum forinum eisini. Fyrst hevur Jógvan tosað við sínar landsstýrismenn. Teir siga seg hava verið samdan við hann, men gera so beint tað mótsatta. Hár man onkur annar hava verið í hinari telefonini, og vátta hetta bert, hvørjum landsstýrismenn fólkafloksins eru nikkudukkur hjá.

Annars undrast Jógvan eisini yvir, at Torbjørn Poulsen kann hava tikið undir við hansara floksfeløgum í landsstýrinum í hesum máli. Hetta undrar ongan annan. Tað eru bert fáir mánaðar síðan, at Annfinn og Páll hjálptu Torbjørn at trýsta ein mann við tilknýti til sjálvstýrisflokkinn inn í ein almennan stovn. Hetta hendi móti viljanum hjá hesum stovni, og stovnurin hevði mælt frá at seta evka fólk til hesa serstøku

uppgávu, og var tann starvssetanin eisini ein tilsiðsetan av tilmaðlinum frá hesum stovni.

So stuðulin frá Torbjørn til at seta ein ókvalifiseraðan fólkafloksmann í nevnda starv í Klaksvík er bert ein tókki fyrri seinast. Ongin hevði trúð, at sjálvstýrisflokkurin nakrantíð fór at søkja so djúpt, men hetta er jú annars tan almenni politikkurin hjá teimum, sum í dag mynda fólkaflokkinn.

At hesin politikkur og ein slík manganagongd er møgulig er bert teimum fyrri at takka, sum í so stóran mun hava bakkað henda politikk upp. Og nú er politikkurin hjá Jógvan vordin ris til egnu reyv.

Men kann henda starvssetan opna eyguni hjá Jógvan og øðrum fyrri, hvussu langt vit eru við at koma út, hevur henda starvssetan ikki verið til fánýtis.

Ein sum ikki undrast

Ellu Midjord til áminningar

f. 16/3-1904, d. 21/7-1984

Evigt ejes kun det tabte. Hetta má vissuliga sannast tá ein av okkara kærastu fellur frá

Alsamt tynnist í valdramannaliði. Ella Midjord er farin frá okkum eftir drúgvum og stundum harðan ródur. Slóðandi megnarkvinna hevur lagt frá sær, men eftir hana liggja stórvær, ið við stuðli hins hægsta verða at bera víðari.

Nívd av sjúku seinastu árin kom deyðin kanska sum lætti fyrri hana, men saknurin er stórur, tí søgurik og áhugaverd var Ella at lýða á.

Livsverk hennara fer at varveita navn hennara, ikki bara í bygdasøgu okkara, men meira í Føroya søgu.

Ella Midjord hevur lagt eftir sær eitt arbeiði sum fá. Sum fakfelagsleiðari í mong ár og sum skrivari og formaður í Fiskepigernes Fagforening hevur hon verið við at byggja upp fakfelagsrørsluna. Hon var ein av teimum, sum so væl skipaðu felagið, at tá vinnulivsmenninir lögdu frá sær, tá vóru tey í Fiskepigernes Fagforening so væl fyrri figgjarlaga, at tey ikki bara tóku yvir síni egnu arbeidsplass, nei, tey keyptu sær trolaran Leiv Øssursson. Hvat hetta tiltak hevur at týða, er øllum kunnugt.

Jú, nógv er at minnst aftur á, og meira er at takka fyrri.

Tvøroyrar kirkja, sum hevur sína serligu søgu — hon er gáva frá bygdafólkinum. Tá hiti skuldi leggjast, var Ella ein av teimum fiskagentum, sum fingi borið so í bandi, at Fiskepigernes Fagforening gav størsta stuðulin til hetta arbeiði. Ella Midjord hevur eisini verið bygdaráðslimur, vald av arbeidararørsluni, ein álitisvátan fyrri arbeiði hennara. Undan henni hevði bert ein kvinna verið í bygdaráðnum, og aftaná eingin.

Stíllari og stuðul javnaðarflokksins var hon øll árin síðani flokkurin varð stovnaður. Persónliga havi eg nógv at takka Ellu fyrri.

Tær fyrri at takka er stóðir fast og sterkt.

Við deyða Ellu Midjords drýpa vit hører í tagn og virðing. Takk fyrri mennandi og slóðandi fakfelagsarbeiði, fyrri sterku politisku støðu tina, okkum til læru.

Ein bulur er fallin, men eftir stendur minnið um eina megnarkvinnu, sum var við at kveikja tann kyndil, sum kvinnuliga fakfelagsrørslan er, og letur hann nú logandi til tey, sum tikið hava yvir í Fiskepigernes Fagforening, at bera víðari. Stjórnarlimur í 46 ár uttan íslit.

Ella Midjord hevur ritað navn sitt í Føroya fjøll.

*Nú hvíll tú Ella í ferdanna jørd
og onnur manna tann bátin, ið ror
— hann stevnir imóti vælferð og gleði —
Men tit lögdu stóði, tit slóðaðu væl,
titi vistu av royndum, at virkast tað skal
í felag, at stýra og menna.
Titt liv var fakfelagsrørslan tann stinna
vit takka tær fyrri titt virki og stríð
— tú legði stóði fyrri framburð at vinna
vit drýpa hører í dag, men fjöldin vil minna
titt slóðandi verk, ein fakfelagskvinnu.*

Sverre